

Ale také pro druhou otázku, zda tu šlo o jednání na oko při prodeji části podniku firmy Bratří K. Oskaru F. po případě firmě F. a spol., neučinil soud první stolice potřebná zjištění, ačkoliv k těmto námitkám provedl řadu důkazů. Žalující spolek uvádí v rekursu, co podle jeho názoru vychází z provedených důkazů, ale tu nejde o zjištění soudu, která jediné mohou sloužiti za podklad pro právní posouzení věci.

Čís. 16641.

Spořitelny (zák. č. 302/1920 Sb. z. a n.).

Obchody spořitelny ve smyslu zák. č. 302/1920 Sb. z. a n., které nejsou v jejích stanovách uvedeny jako dovolené uložení přebytků spořitelny, odporují zákonu a jsou nicotné (§ 879 obč. zák.). Za uvedené podmínky jde o nicotné jednání, převzala-li spořitelna za svého komitenta záruku vůči třetím osobám z jeho obchodního styku, i kdyby převzetí záruky bylo podloženo jiným úvěrovým jednáním.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1938, Rv II 364/35.)

Žalovaná spořitelna se žalobci zaručila za zaplacení 17.000 Kč Janem P., který uvedenou částku byl žalobci dlužen za dodaný automobil. Tvrdě, že Jan P. jest žalobci ještě dlužen 5.730 Kč, domáhá se žalobce na žalovanou spořitelnu zaplacení uvedené částky s příslušenstvím. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Podstatou sporu jest otázka, zda smlouva z 28. dubna 1931, kterou žalovaná »Obecní spořitelna v L.« převzala vůči žalobci záruku za dlužníka Jana P. do výše 17.000 Kč ve smyslu kupních podmínek o koupeném automobilu, je platná či nikoli. Odvolací soud souhlasí s názorem prvního soudu, že tu nejde o asignaci nebo převzetí dluhu, ježto poukaz v záruční listině, že se záruka přejímá z příkazu dlužníkova, obsahuje pouze motiv, jenž vedl žalovanou k dojednání rukojemské smlouvy, nemění však nic na její podstatě. Odvolací soud sdílí také právní názor, že tato rukojemská smlouva je neplatná. Není sporu o tom, že žalovaná je spořitelnou podle zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n., takže je vázána při zužitkování peněz z vkladů i z vlastního jmění ustanovením § 15 uved. zák. Podle něho může tudíž při hospodaření s vklady nebo s vlastním jměním užití jen způsobů stanovených buď přímo zákonem, anebo povolených státní správou. Žalovaná spořitelna schválením stanov ministerstvem vnitra dosáhla práva užití pro umístění peněz jen ukládacích způsobů uvedených v §§ 50 až 60 stanov, k jiným způsobům by musila mít zvláštní povolení státní správy za současného doplnění stanov. Mezi dovolenými způsoby hospodaření žalované spořitelny, jež jsou v stanovách taxativně vypočteny, není oprávnění k přejímání rukojemství za pohledávky nebo vydávání záručních listin. K tomu nedostala ani dodatečné povolení státní správy, jak je viděti ze zprávy ministerstva vnitra z 31. října 1934. Závazek rukojemský, o nějž ža-

lobce opírá svůj nárok, odporuje tudíž zákonu č. 302/1920 Sb. z. a n. a rukojemská smlouva, již žalovaná vybočila z mezí zákona, jest podle § 879 obč. zák. nicotná. Žalobce sice uvedl, že v souzeném případě nešlo o pouhé poskytnutí záruky, nýbrž o poskytnutí úvěru dlužníku Janu P. a vkladní knížkou resp. hotovostí, jež J-ová deponovala u žalované spořitelny jako záruku za úvěr povolený žalobcovu dlužníkovi. Než tu žalobce přehlíží, že pro právní posouzení souzeného sporu není rozhodující, jaký byl právní poměr mezi žalovanou spořitelnou a dlužníkem Janem P., a že to, zda pro žalovanou bylo dojednání dotčené rukojemské smlouvy riskantním obchodem, či nikoli, ježto měla pro svůj závazek z ní dostatečnou jistotu, nemá podle zákona č. 302/1920 Sb. z. a n. vlivu na rozhodnutí, zda je smlouva nicotná čili nic.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle zákona č. 302/1920 Sb. z. a n. sledují spořitelny zvláštní účel, totiž aby obecnstvu poskytovaly příležitost bezpečného ukládání a rozmnožování úspor (§ 2 dotč. zákona). Spořitelny jsou mimo to oprávněny přijímati do úschovy a správy jmění nezletilců, opatrovanců, veřejných fondů, nadací a korporací (§ 14 dotč. zákona). Proto provozují spořitelny své úvěrní obchody pod státním dozorem (§§ 11 a 19 zák.) a zřizují je s povolením státní správy toliko obce a okresy (§ 4 zákona). Hledíc na to, co řečeno, musí se také zužitkování uložených peněz u spořitelny dítí způsobem, který poskytuje dostatečnou jistotu. Předpis § 15 dotč. zákona také stanoví, že zužitkování peněz uložených u spořitelny musí se dítí způsoby poskytujícími dostatečnou jistotu a uvádí pod a) až h) příkladmo takovéto způsoby, při čemž dále stanoví, že určitých způsobů, jakož i jiných způsobů zde neuvedených smí býti použito jen, pokud spořitelna k tomu dosáhne povolení státní správy. Také § 49 stanov žalované spořitelny předpisuje, že pro umístění peněz může užití spořitelna ukládacích způsobů v §§ 50 až 60 uvedených, jiných způsobů pak jen tehdy, pokud by k tomu dosáhla povolení státní správy **z a s o u č a s n ě h o d o p l ň ě n í s t a n o v.** V dotčených předpisech není pak uvedeno jako dovolené uložení přebytků spořitelny převzetí záruky za komitenty vůči třetím osobám z jejich obchodních styků. Správně dovodil tudíž odvolací soud, že takovýto obchod není podle stanov žalované spořitelny dovolen a odporuje zákonu a je proto nicotný podle § 879 obč. zák., ježto, i kdyby byl podložen jiným úvěrovým jednáním, přináší možnost sporu a tím ohrožení bezpečnosti vkladu.

Čís. 16642.

Nabytí vlastnictví k movitostem prodávaným exekuční dražbou.

Pouze tím, že znamení, vyznačující vlastnické právo pro jinou osobu, nebylo později zřejmě patrné, nestává se znamení (§ 427 obč. zák.) nezpůsobilým prostředkem odevzdání.